

22.3.2022

Dnro 13770-2021
(00 01 02)**Valtuutettu Timo Furuholm ym. aloite: Selvityspyyntö Turun perusasteen koulupsykologien rekrytointiin liittyvistä ongelmista**

Valtuutettu Timo Furuholm ym. esittävät aloitteessaan, että

1. Turun kaupunki tekee selvityksen perusasteen koulupsykologien rekrytointiongelmista ja niiden vaikutuksista tähänhetkiseen palvelutasoon ja että
2. selvitysten pohjalta Turun kaupunki suorittaa vaadittavat toimenpiteet perusasteen oppilashuollon ongelmien korjaamiseksi

Psykososiaalisten palvelujen johtaja Annie Turunen ja perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualuejohtaja Sirpa Kuronen 21.3.2022:

Turun perusopetuksessa on 28 koulupsykologin vakanssia. Keskimäärin koulupsykologin vakanssia kohden on 571 perusopetukseen olevaa oppilasta. Oppilashuoltolain voimaan tuleva koulupsykologikohtainen suositus on 780 oppilasta / koulupsykologi. Perusasteen koulupsykologityöhön varattu resurssi on siis riittävä ja siinä pystytään huomioimaan myös erityistarpeita.

Rekrytoinnin vaikeudet

Koulupsykologien vakansseja on tällä hetkellä Turussa riittävästi perusasteella, mutta tehtäviin ei toistuvista hakukierroksista huolimatta ole saatu aina hakijoita. Koulupsykologien rekrytointi on selvästi vaikeutunut viimeisten kolmen vuoden aikana juuri perusasteella. Erityisen vaikeaa on saada rekrytointia koulupsykologin sijaisuuksiin edes pidemmille jaksoille. Ruotsinkielisiin kouluihin ja myös muihin ruotsinkielisiin psykologin tehtäviin on monen vuoden ajan tullut joko pari hakijaa tai ei ollenkaan hakijoita rekrytointiyrityksistä huolimatta. Viimeisessä koulupsykologihaussa saimme täytettyä kolme avointa perusopetuksen vakanssia, joista kaksi siirtyi Turun sisällä muista psykologin tehtävistä. Tavallisesti hakijana on vastavalmistunut psykologi, joka hakee omaa ammatillista suuntautumistaan, eikä aiokaan pitkäaikaisesti pitäytyä tehtävässä.

Koulupsykologin tehtävänkuva ei vastaa kaikkien hakijoiden toiveita. Rekrytointia hankaloittaa työtehtävien voimakas painottuminen psykologisten tutkimusten tekoon ja ruuhkautuvat tutkimusjonot, jotka eivät houkuttele.

Koulupsykologin työ on muuttunut raskaammaksi. Vaikka Turun perusasteella on koulupsykologivakansseja oppilashuoltolain mitoitukseen nähden riittävästi, tarjottavan tuki ei riitä kasvaneeseen kysyntään. Oppilaiden tarpeet ovat voimakkaasti lisääntyneet ja vaikeutuneet. Suuren kysynnän vuoksi kontaktit voivat jäädä arviointi- ja tutkimuspainotteisiksi. Ruuhkautuneiden mielenterveyshoitopolkujen vuoksi oppilaita jää odotamaan terapiaan pääsyä oppilashuollon tuen varaan. Tämä heijastuu myös ehkäisevän tason tuen käynnistymiseen ja intensiteettiin. Oppilashuollon psykologien työssä tulisi huomioida koulujen oppilasmäärän ohella myös maahanmuuttajaoppilaat, erityisoppilaat ja erityiskoulut. Työhön vaikuttaa lisäksi alue, jossa koulupsykolo-

22.3.2022

Dnro 13770-2021
(00 01 02)

gi työskentelee, perheiden sosioekonominen tilanne, muut lapsiperhepalvelut ja niiden saatavuus. Perusopetuslain ja opetussuunnitelman perusteiden painopiste on ehkäisevässä työssä, mutta palvelut painottuvat usein yksilötyöhön ja keskivaikeisiin tai vaikeisiin mielenterveysongelmiin. Kouluilla tulisi nykyistä enemmän olla aikaa ja mahdollisuuksia ehkäisevään yhteisötason työhön, kuten kouluyhteisön kehittämiseen ja oppilasryhmien ja luokkien kanssa työskentelyyn. Tämä antaisi oppilas- ja opiskeluhuollon työntekijöille mahdollisuuden tehtävänsä tavoitteen mukaiseen toimintaan ja lisäisi vetovoimaa tehtäviin.

Rekrytointiin ja erityisesti työssä pysymiseen vaikuttavat myös työskentelyolosuhteet, jotka eivät aina ole optimaaliset. On erittäin positiivista, että koulupsykologien ja koulukuraattoreja on saatu viime vuosina lisää koulujen muiden henkilöstölisäysten ohella. Työtilat kouluissa eivät ole kuitenkaan lisääntyneet vastaavasti. Koulupsykologille ei välttämättä löydy työhuonetta, se ei ole asianmukainen tai tulee jaettavaksi monen henkilön kanssa. Poikkeuksena ovat ruotsinkielisten koulujen asianmukaiset työtilat. Vaikka ruotsinkielisiä psykologeja valmistuu Turussa, he hakeutuvat kuitenkin muihin kuin koulupsykologin tehtäviin.

Rekrytointiin vaikuttaa myös palkkaus, jossa Turku ei ole alueen vetovoimaisin kunta.

Yleisesti voidaan todeta, että kaiken kaikkiaan tällä hetkellä psykologeilla on runsaasti valinnanvaraa työmarkkinoilla eikä koulupsykologin tehtävä ei ole monellekaan kiinnostavin vaihtoehto. Kyseessä on myös laajempi ilmiö : valtakunnallisessa oppilas- ja opiskeluhuollon johdon tapaamisessa 16.3. 2022 kävi ilmi, että koulupsykologien rekrytointin vaikeudet ovat hyvin samankaltaisia joka puolella Suomea. Tyypillistä on myös työntekijöiden nopea vaihtuvuus.

Toimenpiteet tilanteen parantamiseksi

Koulupsykologiresurssia on lisätty muutaman viime vuoden aikana. Erityisesti korona-aikana lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin ongelmat ja myös mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet. Tähän kuormitukseen on pyritty vastaamaan uusilla vakansseilla, jotta yksittäisen psykologin työkuorma voitaisiin pitää kohtuullisena. Rekrytointia tuetaan rekrytointiviestinnällä. Rekrytointityötä tehdään monella tasolla. Sosiaalisen median viestintävälineiden lisäksi tiivis yhteistyö yliopistoihin ja muu verkostotyö on aktiivista. Psykologiopiskelijoille tarjotaan harjoittelupaikkoja perusasteelle ja sitä kautta herätetään kiinnostusta ja kiinnittymistä koulupsykologisiin tehtäviin. Ruotsinkielisen psykologin puuttumista Cygnauveuksenkouluun korvaamme 1.4.22 alkaen ostopalvelulla kunnes saamme tehtävän täytettyä omalla psykologilla.

Koulupsykologien työhön on tuotu tukevia elementtejä: mm. tiivis tutorointi, vertaistuki tiimeissä, työnohjauksia (psykologinen, neuropsykologinen), soveltuvia kouluttautumismahdollisuuksia palkallisilla koulutuspäivillä, osallistumismaksuilla sekä alueellisilla ja sairaanhoitopiirin tarjoamilla fokusoiduilla koulutuksilla ja luonnollisesti työhyvinvointi- ja kehittämistoiminnalla. Myös työaikajoustoilla ja vapailla on tuettu työtä ja hyvinvointia. Tehtäväkuvia on tarkennettu ja toiveita psykologien koulu- ja tehtäväalueista on huomioitu.

22.3.2022

Dnro 13770-2021
(00 01 02)

Psykologien palkkatasoa on nostettu kunnallisen työ sopimusjärjestelmän mahdollistamalla tavalla. Kunnallisen sopimuksen paikallisissa järjestelyerissä psykologit ovat olleet ammattiryhmä, jonka palkkoihin on saatu korjauksia, kuten yli 200 euron korotus 2 vuotta sitten. Korjausliikkeistä huolimatta koulupsykologien palkat eivät pysty kilpailemaan yksityisten palvelutarjoajien tai kaikkien lähikuntien palkkojen kanssa, jolloin oleellinen vetovoimatekijä koulupsykologin tehtäviin puuttuu.

Sirpa Kuronen
palvelualuejohtaja